

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO
VIŠO ČETRTLETNO DIN 15
CELOLETNO DIN 60 ZA
INOZEMSTVO JE DODATI
POŠTINO / OCLASI PO
CENIKU / POSAMEZNA
ŠTEVILKA PO DIN 150.
POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORJUNA

VREDNIŠTVO IN VPRAVA
V VČITELJSKI TISKARNI
ROKOPISI SE NE VRA
ČAJO / ANONIMNI PO
PIŠI SE NE PRIOBČV
JEJO / POŠTINA PLA
CANA V COTOVINI
TELEFON ŠTEV. 906.

Orjuna in situacija.

Pri snovanju novih strankarskih grupiranj, ki bodo globoko uplivala na nadaljni razvoj Jugoslavije, smatra prestolniška sekcija Orjuna za svojo dolžnost, da objavi kot nadstrankarski politični pokret svoje stališče v tem pogledu:

Poveritev državne uprave bloku separatističnih plemenskih večin bo uničila vse dosedanje napore pri grajenju narodnega in državnega Edinstva. Povzročila pa bo tudi veliko škodo državi in naciji, kakor tudi dinastiji.

Prestolniška sekcija Orjuna.

VABILO

na

nadaljevanje I. rednega občnega zbora

„Ekonomske Orjune“, d. z. o. z. v Ljubljani

ki se nadaljuje

v nedeljo, dne 26. julija t. l. v istem lokalu, z istim dnevnim redom in ob istem času kot prvotno.

Bratje člani in sestre članice, vljudo se pozivate, da se osebno zanesljivo udeležite polnoštevilno nadaljevanja občnega zbora!

„Ekonomska Orjuna“, osrednja registrovana zadruga z o. z. v Ljubljani, sporoča svojim članom zadržnikom, vlagateljem, računovodnikom in drugim interesentom, da se pri isti uraduje do preklica le vsako sredo od 15. do 17. ure pop.

Načelstvo.

Fair play na vse strani.

(Sportna mednarodnost in njene meje.)

V nedeljo, dne 5. t. m. je prišlo na ljubljanskem glavnem kolodvoru do dejanskega spopada med majhno družbo Orjunašev in nekaterimi ljubljanskimi sportniki, ki so spremljali svoje italijanske goste na vlak. Italijani, meneč, da si v Jugoslaviji lahko dovolijo, česar si naš zadržani živeli onkraj meje dovoliti ne sme, so namreč glasno prepevali po ljubljanskih ulicah italijanske pesmi. Ko so na kolodvoru naši člani protestirali proti temu izživanju, je dal znani ljubljanski sportnik g. B. tako ciničen odgovor, da je postal dejanski obračun na licu mesta neizogiben. Akoravno se ogorčenje naših članov ni obračalo toliko proti gostom, kolikor proti nečuvnemu nastopu g. B., so se prestrašeni Italijani vendarle z urnebesnim »Mamma mia!« razbežali po ljubljanskih ulicah in tako zaključili mučni pripetljaj z dobrodejnim komičnim učinkom.

Ker smo že v zadnji številki »Orjune« opozorili na podobne opasne izraske sportnega »internacionalizma«, dodamo pri tej priliki še nekaj načelnih in — na to opozarjamo — zelo resno mišljenih besedi.

Ni nam do tega, da bi se taki nastopi ponavljali, ako sportniki ne bodo dajali novega povoda zanje; še manj pa nam je do tega, da bi prestali, ako bo kdorkoli drezal v jugoslovanski značaj ljubljanske ulice. Mi nečemo biti zagrizenci; priznamo, da bi bilo za društva, ki se posejajo med seboj z namenom, da bi gojila nogometni ali katerikoli drugi sport, zelo nesmotrno in nestvarno, ako bi ta društva porabljala svoja srečanja za razpravljanje o političnih diferencah. Priznamo tudi potrebo neke medsebojne kurtoazije in uvidevamo določa, da so zaradi lažjega razumevanja z gosti neki ustropki glede na običajni jezik pogosto neizogibni. Trdimo pa — in poštena ljubljanska javnost z večino sportnikov vred je našega mnenja! — da so ti italijanski in drugi gostje pred vsem

gostje svojih vabiteljev, t. i. dotičnih tukajšnjih sportnih društev, da pa imajo glede na svoje vedenje v naši javnosti natanko tiste pravice in dolžnosti kakor vsi drugi tuji. Te pravice in dolžnosti so točno opredeljene z besedo »najprimitivnejši takt«, in mi zahtevamo, da veljajo i s te i z one strani. Nedočujemu gostu pokažejo v vsaki hiši vrata; res lepa bi bila ta, da bi zadoščalo vabilo sportnega kluba »X« ali sportnega kluba »Y« vsakemu pobalincetu v patent, da sme sredi naše Ljubljane provocirati po milji volji!

Tisti, ki se jih naša beseda tiče, bodo seveda trdili, da takih provokacij nikoli ni bilo. Toda mi imamo — ne glede na nedeljsko italijansko petje — nepobitne dokaze, da so neki zagrebški »gostje« po javnih lokalih trgali naš list »Orjuna«. Kaj pravijo naši sportniki o tem ponašanju? Ali morda mislijo, da je bilo »fair«? Ali se morda upajo zanikati svojo odgovornost za izvensportno vedenje gostov, ki jih uvajajo med zidove našega mesta? Ali se mar solidarizirajo s takimi barabskimi nastopi?

Vemo tudi, da bo privrel iz dna sportne sentimentalnosti protest, ki smo ga čuli že v nedeljo, čes, »Niti nedolžne« pesmice v rodnem jeziku jim ne dovolite!« Tudi ta protest je ničev. Mi Orjunaši vemo prav dobro, da pesmica v materinem jeziku nehoti privre iz grla, ako je človek dobre volje; vemo, da je Italijan rad dobre volje in da poje še posebno rad. Niti najmanj mu ne zavidamo tega veselja in tisti dan, ko se bo na reških, tržaških in goriških, pa tudi beneških, florentinskih in rimskih ulicah svobodno razlegala jugoslovanska pesem, ne boste čuli iz orjunaških ust niti besedice ugovora, ako bo zapel gost Italijan na ljubljanskem tlaku v svoji »dolce lingua del sì«. Toda danes mislimo mi in z nami vsaka čuteča jugoslovanska duša na tiste naše rejake pod italijanskim igom, na tiste stotisoče podjarmljenih

Jugoslovenov, ki bi si v svojem gorju nekaterikrat radi dali duška z »nedolžno« pesmico v materinem jeziku, pa morajo molčati, ker aplavdira italijanska mednarodna kurtoazija naši jugoslovanski pesmi z bikovko, batino in puškinim kopitom. Dokler tuli v naša srca ta strašni molk zadavljene jugoslovanske duše, dokler prepovedujejo v Italiji našo pesem, naš odir, naše predavanje in naš tisk, toliko časa naj se nihče ne drzne zagovarjati tega, da bi se razlegala na ljubljanskih ulicah italijanska pesem ali tudi le beseda. Mi je ne trpimo, mi jo prepovedujemo, mi jo bomo preprečili kolikorkrat bo potreba! To smatramo za absolutno »fair play« in tisti, ki se jih tiče, naj nam verjamejo, da bodo, ako ta naš poslednji opomin ne bi zadoščal, naši »goli« sledili drug drugemu z vso tisto bliskovito naglico in učinkovito brezobzirnostjo, ki jo javnost menda zadostno pozna.

Da se razumemo čisto točno: sportna igrišča so sportna igrišča in na njih imajo besedo gg. sportniki, obenem pa prisostvujejo javnosti, ki — to povdarjamo — sicer tudi lahko pride danes ali jutri do prepričanja, da ne plačuje svojih vstopnic zato, da bi poslušala lekcije v švabskem in laškem jeziku. Ako pa že izrečemo priznanje, da ima na sportnih igriščih v mejah nacionalne dostojnosti glavno besedo sport, mu mora takoj slediti važno opozorilo: ljubljanska ulica

je jugoslovenska! Je naša, orjunaška in mi si je vzeti ne damo. Dobili smo jo s pravom tistega, ki nosi za svojo nacionalno čast tudi svojo kožo, svojo svobodo in svoje življenje na prodaj, in smo svojo pravico do nje že nekajkrat uspešno afirmirali; uveljavljali jo bomo tudi v bodoče, proti vsem in proti vsakomur, pa makar da moramo postaviti na to igrišče ves svoj trboveljski team!

Razvoj sporta v Jugoslaviji nam je iskreno pri srcu in ne mislimo mu metati polen pod noge, dokler se ne udomači pričakovanje, da naj postanemo zaradi ljubega nogometa sami anacionalni kastrirani cuc-ki! Resno pa ključemo vsakomur, kdor nima čiste vesti: »Čuvaj se in pazi na tistega, ki ga vodiš s seboj!« Od današnjega dne naprej je izključeno, da bi mogel kdorkoli nekažnovano izzivati po Ljubljani bodisi Ljubljano kot jugoslovensko mesto, bodisi Orjuno kot tako! Izključeno, pa da ga moramo poiskati sredi tekme na samem sportnem igrišču!

Orjunaši, na noge! Nikjer in nikoli ne dovoljujte atentatov na jugoslovenski in orjunaški značaj Ljubljane! Ogibajte se nasilja nad tujimi podaniki, drugače pa rabite vsa zakonito možna sredstva, da očuvate ugled svoje Nacije in nedotakljivost Orjune! Mislite na zaslužnjene brate, ki jim bo vaša odločnost v uteho!

Po firenški konferenci.

Končana so po dolgem cincanju in zavlačevanju te dni italijansko-jugoslovenska pogajanja v Firenci, na katerih je bil sprejet cel niz raznih dogovorov in pogodb, ki uravnavajo različna prometna in finančna razmerja med Jugoslavijo in Italijo. O zavlačevanju teh pogajanj in vseh razdobjih te takozvane »firenske konference«, bi bilo mogoče napisati cele folijante. Sedaj so ta pereča pogajanja končana in o pogodbah, ki so bile parafinirane ob tej priliki, bomo imeli priložnost čuti kaj več, ko se bodo v najkrajšem času obravnavale v Narodni skupščini. Kolikor je bilo doslej mogoče poizvedeti, je med temi ugovori, kojih težje breme nosimo itak eo ipso Jugoslovenci, tudi nekaj takih, ki bodo na korist naše države.

Zastopni pa išče človek med temi številnimi dogovori vsaj enega, ki bi zagotovil našim zaslužnjim bratom onkraj provizornih meja znosno življenje. Sicer je prorokovalo časopisje ob pričetku firenske konference, da bo reševala tudi manjšinsko vprašanje. Ostalo pa je samo pri napovedih in dejstvu, da se je na zahtevo Italije obravnavalo na tej konferenci samo »manjšinsko vprašanje« Italijanov v Dalmaciji, kjer uživajo Italijani že itak vse pravice.

Na željo, da bi se reševalo vprašanje usode Jugoslovenov pod Italijo tudi v Firenci, pa je odgovorila Italija z upravnim fašistovsko gesto in pričela zopet tako intenzivno preganjati naš živeli, kakor še nikdar doslej. Namesto, da bi svoje ravna-

nje napravili zaslužnjim Jugoslovenom spravila v okviru znanih form, posega po sredstvih, ki bodo izzvala nedogledne posledice, pa najsi je naš narod še tako neznan-sko potrpečljiv z zajedalci iz Abrucov in Kalabrije. Postopanje, kakor ga je uvedla sedaj Italija, ko se sistematično prepovedujejo v predvojnem ognjišču Slovenstva i najmanjšo kulturne prireditve in ko mečejo ljudi samo zategadelj v zapore, ker pišejo novine, bo izzvalo nekaj takega, napram čemur so bili krvavi dogodki v Marezingah naravnost kmečkaj ohcet.

Naše principiarno stališče napram razmerju med našo državo in Italijo, ki more biti prijateljsko samo pri oficijelnih diplomatskih razgovorih, smo podali že opetovano. Tako tudi sedaj, ko se je končala firenška konferenca. Za nas velja samo eno, in to je nepremostljivo sovražstvo napram zemlji Giuntov, Dundanov in d'Annunzijev, ki bo morala prej ali slej meriti svoje »veseljine« sile z barbarskimi Balkanci. In zastopni je pričakovanje onih, ki morda računajo s tem, da so si v Firenci zagotovili pot na Balkan. Kajti ta vodi samo preko Slovenije in Dalmacije, ki pa sta orjunaški!

Nim pa, ki danes tlačijo in zatirajo naš narod v Primorju, pa ključemo »Memento mori!« Ker nihče ne ve ne ure ne dneva, ko bo prišel dan plačila, ki bo pošteno in tako temeljito, da bo zapisano z neizbrisnimi črkami v zgodovini Italije.

Italofilom pri „Samoupravi“.

Ni smel govoriti, krotit si je siloma mišice lute, gnev gotal v grlo, a z gnevom globoko zalito mu je v prsih lajalo srce...

Zupančič.

Naša država spada v vrsto onih, kjer se časopisje in javnost prav malo ali pa nič ne ozirata na razmere onstran državnih meja. Brez ugovora prepustata vso zunanjo politiko dobri volji in sreči gotovih za ta poklic že v naprej predestiniranih izvoljencev, ki postanejo ju-

goslovenski diplomati. Ti vodijo potem Jugoslavijo več ali manj srečno preko raznih nevarnosti in poročajo o svojem delu po končanih dejstvih parlamentu, da jih more priznati kot dovršena fakta. O kaki kontroli nad zunanjo politiko pa pri nas seveda ni niti go-

vora. Najsi smo imeli že cel niz raznoimenskih vlad, je vendar še ni bilo doslej vlade, ki bi ustanovila v skupščini tudi zunanje-politični odsek. Zato so uspehi tega zanimanja za zunanjo politiko in te taktike tudi taki, da danes krvavi naš narod iz tisoč ran in da je edina postavka, o kateri moremo reči, da jo je dobro branila naša diplomacija — meja napram Bolgarski.

Orjuna je bila poleg mnogih drugih vzrokov vznikla tudi baš vsled tega tako močno, ker je postala plamenec protest vseh onih, ki jih je deljenje naše zemlje zapelko v idealizma prepolna srca. Spremljala je že takoj spočetka z največjo skrbnostjo vsak korak naše vlade, ki se je tikal ozemlja naše države. S svojim smelnim nastopom je dosegla tudi lepe uspehe, najsi je prišla opetovano baš vsled tega v ostre konflikte z vlado.

Postala je tako tekom časa najvnetejša zagovornica in pobornica neodrešenih bratov, ki dobro vedo, kje jim je iskati resničnih prijateljev in pomočnikov v njih jadu. V tej funkciji je Orjuna vedno brezobzirno nastopala in dala duška svojemumu mišljenju, pa najsi je bilo to potem že gotovim krogom po volji ali pa v negodovanje.

Tako je tudi dvignila svoj svarilni glas ob priliki pogreba italijanskih vojakov v Ljubljani, ki je bil prirejen in izveden tako, da »Orjuna« ne bi bila več »Orjuna«, ako bi molčala na sramoto, ki se je vršila tisti dan po ulicah jugoslovenske čuteče Ljubljane. Bil pa je ta glas izrečen tako nepristransko in še s toliko pijeteto napram mrtvim, da so ga Italijani čisto molče sprejeli.

Izrekel pa je nad njim svoje ogorčenje poznani pisec v poloficijelnem listu naše vlade »Samoupravi«, ki je menda na pobudo gotovih nam naklonjenih radikalnih krogov v Ljubljani zaigral nehvaležno ulogo »Beschwichigungshoifrate« ter v potu svojega obraza napisal sledeči članek:

Brezdušnost...

V Ljubljani je bila izvršena dne 13. junija ganijliva svečanost prenosa kosti ranjenih italijanskih vojakov, ki so pomrli v ujetništvu in bili pokopani v Ljubljani. Temu ganijlivemu činu so prisostvovali predstavniki naše vojske, civilnih oblasti in nacionalnih društev. Globoka pijeteta s koje je bila izvršena ta ganijliva svečanost, je izzvala tudi najglobokejši utis v italijanskih službenih krogih, kakor tudi v cellem italijanskem narodu.

Ljubljanska »Orjuna« je v številki od 20. junija priobčila članek, ki se peča s to svečanostjo in ki gaji meje čustva spoštovanja, ki so doslej vedno obstojala napram mrtvim, in napram mrtvim ostankom jasnih ljudi, ki so častno in vdano izvršili svojo dolžnost, ne samo napram svoji domovini, temveč tudi napram Sveti stvari, za katero so se rami ob rami borili Italijani in Srbi!

Doslej še ni bilo med nami takega primera drske brezdušnosti. Nacionalna čustva pa najsi jih je sicer še tako zelo spoštovati, izgube vsako uvaževanje, kadar jih spremljajo tako surovi občirji. Naš narod je imel doslej še vedno čustvo pijetete in to celo za mrtve neprijatelje.

Ta izpad ljubljanske Orjune pa je tembolj obžalovati in obsojati, ker je naperjen proti italijanskemu narodu, ki je doprinesel tako, kakor naš, za sveto stvar svobode strahovite žrtve in pripomoget v veliki meri do zmage onih idej, ki so prinesle našemu troimenemu narodu svobodo in naši državi vstajenje iz groba sužnosti. Med našo državo in Italijo obstoje prijateljski odnošaji radi velikih in mnogostevilnih interesov, ki slijo naša dva naroda do takih odnošajev, izpad ljubljanske »Orjune« pa je samo v stanu oma-

jati voljo obeh narodov za prijateljske odnose, ki jih jim diktira že sam zdrav razum in interesi njihovih političnih in gospodarskih bodočnosti! Do tako pogubnih rezultatov more dovesti nerazumna zaslepljenost in nebrzdano zlohotenje. Trdno se nadejamo, da si prijateljski narod italijanski tega surovega in absolutno nezaželenega izpada nebrzdanih ljudi, kakor jih je našel pri vseh narodih, ne bo vzel resno k srcu. Preiti in pozabiti ga je treba, kakor mračno senco, ki se je pojavila za trenutek na jasnem horizontu pristranih in prijateljskih odnosov med našima državama, ki pa ni bila sposobna omajati teh odnosov. Kajti naš narod dobro ve in pomni, da se je kri hrabrih Garibaldijevih četnikov še za časa bojev za čisto srbsko svobodo mešala s krvjo naših junakov. Tega dolga naš narod nikoli ne pozablja.

Naše principijelno stališče napram razmerju med Jugoslavijo in Italijo smo podali že neštetič, da se ga nam zdi ponovno podčrtavati neumestno. Prehajamo zategadelj kar k podrobnejemu razglabljanju tega strašnega ukora, ki ga nam je dal vrli Italofit v citiranem članku.

1. V uvodu poudarja ta mož, da so bila pri pogrebu udeležena tudi »nacionalna združenja«. To prosto ne odgovarja resnici, ker razven zastopnikov »Zveze vojakov iz svetovne vojne« ni bilo niti enega oficijelnega zastopnika kakšnega nacionalnega društva. Zastopnikov eventuelnih klerikalnih organizacij pa zaenkrat »dokler ne sklene po vzorcu HSS tudi SLS sporazuma z radikalno partijo« še ni pristevati k »nacionalnim združenjem!«

2. Italijanski službeni krogi, ki so bili globoko ginjeni vsled pjetete Jugoslovenov so baš na isti večer, ko so se odpeljale kosti mrtvih preko Trsta v Italijo, prepovedali zatiranem Jugoslovenom v svoji neizmerni hvaležnosti vse slovenske prireditve v Trstu in okolici. Seveda brez najmanjšega povoda.

3. Ostri sodnik v tem članku pa ve povedati tudi, da je vsa ta »ganljiva svečanost« izzvala tudi globoki utisk med italijanskim narodom. V znamenju tega globokega utisa pa je zaplenila prefectura v Trstu na pritisk fašistovskega tajništva (ki je danes notabene v Italiji »izraz naroda«) list »Novice«. Zakrivale pa so samo to, da so Italijane opozarjale na postopanje Jugoslovenov z mrtvimi in upravičeno podčrtale postopanje fašistov napram živim.

4. Svojo obtožbo pa nadaljuje s tem, da so se tudi Italijani borili za skupno sveto stvar naših velikih zaveznikov. Najsi mislimo, da je brunnin pisec teh vrst imel priložnost videti desetmesečno pripravljane Italije na vojno, vendar je menda pozabil na to, da je bila Italija posegla v boj šele, ko je bil podpisan Londonski pakt. Tega pa menda ni prištevati med skupne svete stvari zaveznikov. Da ne govorimo o pogajanjih pred vstopom v vojno z Avstrijo, Herojsko zadržanje Italijanov v vojni pa je baš najlepše očrtal Srbijane — pukovnik Daskalović v knjigi »Caporetto«. V njej si zamore tudi naš prijatelj pri »Samoupravi« dovolj poučiti o praviem stanju italijanske vojske. Najlepšo kvalifikacijo teh »hrabrih vojaških nastopov« pa je našel v memoarih angleških in francoskih vojaških strokovnjakov, ki so morali s svojimi divizijami zastaviti nalet združene avstro-nemške vojske v Orenjo Italijo. Podaja pa to kvalifikacijo tudi epohalno delo dr. Pivka »Carzano«, ki je temu zagovorniku vrlin italijanske vojske gotovo poznano.

5. Izrekli smo že sumnjo, da ni pisec prostaškega napada v »Samoupravi« Srbijane in v tej veri nas še ojačuje trditev, da so se Srbijanci rano ob rami borili z Italijani. Morda je tudi mogoče, da je i navzlic temu pisec kak Srbijane, toda prav gotovo pa ni ta možak pretrpel s srbskim narodom albanške Kalvarije in onega nepozabnega momenta, ko je ta narod umiral gladu in mrazu, na obalah Jadrana v času, ko bi par italijanskih ladij lahko spasilo pred smrtjo desetstotice izbeglice.

Pozabili so lahko ta trenutek diplomat in oni, ki so v tistem času že trgovali po Marseillu in Parizu, pozabili pa ga ne bo nikdar srbski seljak. Grobovi na otoku Vi do tulijo in tega kriča ne bo zadušil

kupljeni glas onih, ki ga hočejo umetno prekriti.

Kaj pa se pravi »ramo ob rami bojevati se z Italijani« na najlepše pričajo stotine obešenih čehoslovaskih legionarjev izdanih avstrijskim krvnikom po caporetskih vojnih drugih.

6. Po slavonspevu italijanski vojski in narodu pa sede gospod pisec na sodni stol in prične deliti lekcije Orjuni ter jo učiti pjetete. Pozablja pa pri tem, da sicer zastopa stališče graditeljev Pantheon, da pa njegove besede padajo na glave onih, ki jih zagovarja. Kajti če je nepletete v naši zemlji potem jo je iskati v vladi, ki sedem let po prevratu še ni imela prilike prepeljati truplo vojvode Putnika v domovino, ki ni imela denarja za najprimitivnejši spomenik vojvodi Mišiću in ki mirno dopušča, da se danes v naši zemlji pase živina po gomilah padlih borcev za Osvobojenje.

6. Strahovitih žrtev v svetovni vojni pa so si Italijani sami krivi, saj so držali do poloma pri Caporetu največjega strateškega in vojaškega nesposobnega vojne historije generala Cadorna. Na račun njegovih polomij pa menda tudi ne bomo priznawali Italijanom. Kaj takega pa si celo vendar ne misli niti sam pisec tega vehementnega napada na Orjuno.

7. Čimena pa je izjava, da je Italija v veliki meri pripomožla k našemu osvobojenju. Doslej smo mislili, da se imamo za naše osvobojenje zahvaliti nadčloveškemu naporu stoitisočev padlih našega naroda in pomoči velikih zaveznikov. Novi zgodovinar v tem članku nas pa uči, da je naša osvoboditeljica ona Italija, ki nam je zaslužila pol milijona najboljših bratov, ki nam je s svojim sovražnim nastopom v Korotanu pokvarila plebsit, ki nas je hotela oškodovati na Spodnje Stajerskem, v Prekmurju in vsepovsod, kjer so pri zelenih mizah krojili naše meje.

8. Udarjen je ta naš pisec tudi s svetopisemsko gluho in slepo, ker trdi, da obstojajo med našo državo in Italijo prijateljski odnosi. Odražajo pa se menda v tem, da se je ob 25-letnici vladanja kralja Osvoboditelja javno in v najvišjih mest napovedovala skornjšnja vojska z Jugoslavijo in zasedba Dalmacije. Prijateljstvo z Jugoslavijo pa krepi Italija tudi s tem, da še vedno podpre kjer le more vsako proti njej naperjeno akcijo, pa najsi je že potem zasnovana v Albaniji, Grški ali pa kje drugje.

9. Po teh dobrih naukih preha pisec v vehementni napad proti »Orjuni« in ji očita, da s svojimi »izpadi« stremi za omajanjem dobrih odnosov med obema državama. Ti premišljeni »izpadi« pa obstoje dejansko samo v tem, da je »Orjuna« glasnica one užaljene narodove duše, ki se zaveda, da imamo vlado zato, da zastopa narod in narodove interese. Omajati dobro razpoloženje med Jugosloveni in Italijani pa sploh ni mogoče, ker doslej še v resnici ni obstajalo. Cenjeni pisec pa ima mnogo ugodnejšo priliko iskati »izpade« proti temu dobremu razmerju, ki bi res lahko obstajalo v vrstah njemu tako priljubljenih črnosrajčnikov, kojih izpade lahko občuduje v naši prilogi.

Imena prijateljev in pospeševalcev sporazuma Italije z Jugoslavijo, kot Giunta, Dudan itd., pa so menda objektivnemu piscu že itak poznana.

10. H koncu pa se vestni pisec povzpne na običajno višino kritikov Orjune in denuncira Orjunaše pred svetom kot nebrzdane ljudi, ki hočejo kaliti dobre odnose med Italijo in Jugoslavijo.

Napram tej podli denunciaciji se ne bomo branili, ker jo zamore izpregledati i najbolj zaslepljeni clovek. Ponavljamo pa, da se motijo oni, ki mislijo, da bodo Orjuna s takimi izpadi odvrnili od tega, da ne bi bila tudi v bodoče odločni glasnik trpljenja našega ljudstva pod savojskim križem. Strah pa, ki ga izraža uboga italofilska sirota, da bi se s tem znalo zatamniti obzorje na nebu medsebojnih odnosov nas pa samo veseli, ker se bodo s tem vsaj tudi naši diplomati zavedli resnosti momenta in izpregledali morda v zadnjem hipu.

Veseli nas pa tudi, da je prišel glas o našem delu in čuvanju interesov že do naše vlade, ki se bo morala prei ali stej sprizniti z idejo, da je treba pričeti skrbeti i za interese

naroda, ki še zaenkrat živi pod tujim jarmom onkraj provizornih meja.

»Orjuna« pa je pisala in bo pisala i v bodoče brezobzirno o vseh krivicah, ki se gode našem ljud-

Vlada in zlet Orjune.

Kongres in zlet Orjune sta končala s popolnim uspehom. Zadovoljni so lahko z njim vsi oni, ki so za Orjuno delali in pripravljali ta kongres. Sedaj, ko je bil dosežen popoln uspeh in kongres likvidiran, moramo pregledati tudi okoliščine, v katerih se je ta zlet in kongres vršil. Objektivno pa je tudi treba ugotoviti vse zapreke in ugodnosti.

Kot vsaka v večjem obsegu vršča se prireditve, tako je tudi naš zlet in kongres v mnogočem zavisel od tega, ali nam bo šla vlada na roko ali pa ne, dalje o tem da li nam njeni organi ne bodo delali neprilik ali nasprotno. Vprašanje te vrste pa ni nikakor identično z vprašanjem, ali je Orjuna z vlado ali vlada za Orjuno. Vprašanje je pa v tem: Ali so se vlada in njeni organi zavedali važnosti kongresa in zleta Orjune v Beogradu, važnosti za občo nacionalno stvar, za stvar narodnega edinstva in Jugoslovenstva, za povzdigo ljubezni do države, kralja, srbskega dela naroda in za Beograd kot prestolico? Ali je bilo vladi in njenim organom jasno to, kar je bilo celumu Beogradu in vsej javnosti, namreč, da ni zlet Orjune v Beogradu samo navadni zlet katerekoli organizacije, temveč občenarodna manifestacija za edinstvo, ki ima tem večji pomen, ker je pri njej sodelovalo tisoče seljakov in delavcev iz Slovenije in Hrvatske. Saj je bila večina vseh teh množic prvokrat in mogoče tudi zadnjič v Beogradu z namenom, da manifestira za Kralja, Državo in Edinstvo, da ostane tem tisočem ta dan eden izmed največjih v življenju in da postanejo spodbujeni ž njim za celo svojo okolično apostoli Edinstva in najuspešnejši uničevalci vseh mogočih defetističnih in separatističnih strupov? Vsakdo ve, da je Orjuni predvsem do pozitivnega in konstruktivnega dela. Orjuna hoče ravno med kmetskimi in delavskimi sloji zbrati najboljši in jih pridobiti za državo. Hotela je z dejstvi pokazati svojim ljudem, kako Beograd in Srbija sprejmeta Hrvate in Slovence, kako žele bratje Srbi edinstvo, kako jih bo Beograd pozdravil, ko bodo korakali mimo dvora. S tem je hotela ovreči tudi trditve defetistov in separatistov, da Beograd in Srbija ne marata iskrenega edinstva in da jima ni do Jugoslovenstva. Prožili smo celo vladi priložnost, da bi zamogla pokazati kako lažnive so vesti o njenem partizanstvu in plemenski usmerjenosti in da so njeni člani možje dalekosežnega vidika in koncepcij! A, kaj smo doživeli? Priznamo krivico naših funkcionarjev v Beogradu, ki niso dovolj drezali pri vladi. Vendar pa bi to v bistvu ne izpremenilo veliko položaja. Gospod minister notranjih del je večkrat imel priložnost, da se informira in dogovori z našim vodstvom. Sprva je bil prepovedan sploh vsak zlet, javna prireditve, da celo vsak pohod uniformiranih v skupinah. Dovoljen je bil le samo kongres v zaprtem prostoru. Ko je nato eden izmed članov Direktorija prišel v Beograd ter z dvema predsednikoma Oblasnih odborov ponovno interveniral, je gospod minister vseeno pustil in dovolil pohod sprevoda po ulicah izvzemši mimo dvora in Terazije. Izključil pa je vsak javni zbor, razen pri razvitju praporov. Pozneje sta predsednik in podpredsednik Direktorija še enkrat poskusila, da se na stvari še kaj doseže. Nista pa uspela, razen v toliko, da je bilo pozno na predvečer izdano dovoljenje za miting pred knez Mihajlovim spomenikom.

V pogovoru z našim vodstvom je bil g. minister Maksimović zelo ljubezljiv. Večkrat je celo omenil, da nam le iz posebnega nagiba toliko popušča. Niti ne mislimo dvomiti o dobrih namerah in iskrenosti g. ministra, kajti če gledamo iz njegovega stališča, bi mu morali biti še celo hvaležni. Ali baš to stališče pa nam je nerazumljivo. Zate-

stvu za Snežnikom. Vlade in režim se spreminjajo. »Orjuna« pa bo vedno odločno zastopala interese zaslužjenih bratov do dne ko bodo stali naši mejniki tam, kjer so jih postavili in potrdili s svojo krvjo naši pradedje in očetje.

gadelj hočemo o njem na tem mestu izpregovoriti.

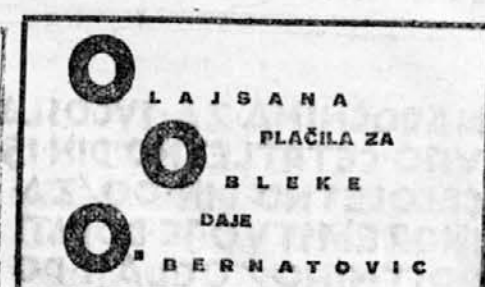
G. ministru smo na dolgo in široko obrazložili v čem je važnost našega zleta za občo stvar. Povedali smo mu vse zgoraj omenjeno in še mnogo več.

Na vse pa nam je g. minister dal približno ta-le odgovor: Čez Terazije ne sme iti nobena politična manifestacija: samo Rdeči križ, skauti ali kaj podobnega. Orjuna je politična organizacija. Te parade nimajo za nas nobene važnosti, ali zato ker nasprotno o njih verujete, vam radi gremo toliko na roko...

Zopet moramo reči, g. minister je bil zelo priazen. Mogoče se mu bo zdelo to netaktno, da smo pogovor objavili. Morda se mu bo zdel naš korak celo nehvaležnost. Naj nam g. minister oprosti. Zadržanje vlade napram svečanostim »Srnao« v Sarajevu nas je prisililo, da odkrito govorimo. Trdimo, da je g. minister v obeh slučajih samo predstavitelj vlade, kot celote, ali pa vsaj predstavitelj radikalnega dela vlade. Verujemo celo, da njima niti simpatije za Srnao, ali vpliv v ozadiju je bil močnejši, zato tudi postopek razlik. Vladi ni poslala na kongres, najsi je bila osebno vabljen, niti enega zastopnika, dočim je bila na mižerni proslavi Srnao zastopana. Prisoten je bil celo kraljev zastopnik, da ne omenimo mnogih olajšav, proste vožnje itd. Vprašati se moramo: Kakšno je to čudno razumevanje vlade, ki napravi vse, da podpre ekskluzivistično demonstracijo popolnoma brezidejne, razpadajoče organizacije, pri kateri je sodelovalo komaj sto ljudi; organizacije, ki širi samo mržnjo in opravičuje separatizem, na drugi strani pa komaj dovoli v Beogradu veličastno manifestacijo tisoče tvoriteljev in privrženecv edinstva, ki jim je edin cilj zbrati ves narod k delu za kralja in za državo? pa tudi čudna strankarska politika? Naši nismo niti enega radikal, ki bi se ne zgražal nad tem čudnim postopanjem. Vladi pa bi tudi sigurno ne bilo odveč, ako bi se vsi tisoči Orjunašev razšli po svojih domovih v prepričanju, da vlada, ako je tudi Orjuna od nje neodvisna, razume in podpira vsakega domoljuba. Opravičila z generalnimi prepovedmi so vse preveč birokratska in nemogoča. Razumemo, da se hoče partijam zabraniti izrabljati krono v svoje namene, ali Orjuna ni stranka. Svaha pa ji je bila, posebno še v tem slučaju, le obče nacionalna.

Kralj je to odlično razumel. Najsi se je tudi slučajno nahajal v Topoli, vendar je ustregel takoj želji vodstva Orjune za avdienco, ki mu je bila takoj še isti večer najavljena. Kralj je tako globoko doumel občo narodno in državno važnost sodelovanja Hrvatov in Slovencev v manifestaciji, da se je interesiral še posebej za število Hrvatov in vpraševal, da li je med njimi mnogo seljakov, od kje so itd. In kako ga je veselilo, ko se mu je povedalo, da jih je par tisoč.

Orjuna pa je razumel tudi Beograd. Bil je ves ta dan na ulici. Čakalo je 20 tisoč ljudi do 2. ure popoldne pred spomenikom, da se prične miting. Ko je zvedel, da imajo Slovenci 6 ur zamude je enodušno obsodil to sabotažo in malomarnost. Ker sabotaža je bila v tem slučaju — sigurno s strani komunistov, a verjetno tudi od strani katerega Srnaovca. Komunisti so mnogo bolje poznali važnost zleta Orjune kakor pa vlada, in ko jim ni uspelo izvesti občo stavko, katero so napovedovali, so poskusili s sa-

botažo naših vlakov. Vladni organi pa je niso znali — ali niso hoteli preprečiti.

Orjuna je navzlic temu zadovoljna. Ker so bile zapreke tako velike, je tudi pomen uspeha toliko večji. Naglašati moramo zopet, da nismo želeli postati miljenici vlade, temveč le to, da najdemo pri njej ono razumevanje, ki ga je zaslužil naš zlet in kongres. Ne mislimo pa s tem reči, da ni bilo nikakega razumevanja. Posebno pa nam ni na tem, da bi prevrgli vso krivdo ravno na gosp. Maksimovića, ki je mogoče le vsled svojega položaja nosil vse breme tujega nerazumevanja in kdo ve čigavih intrig ter srnaovskih simpatij. Kajti nekaj članov vlade je pokazalo svojo naklonjenost in odkrito priznalo vzvišenost naše misije. Nikoli ne bomo pozabili uslug, ki nam jih je izkazal g. vojni minister, ko nam je šel v vsem na roko. Razumevanje s strani vladarja in predstavnikov naše hrabre vojske nam je bila na kongresu najdražje in najdragocenejše. Tudi gg. ministra prosvete in trgovine sta nas v marsičem podprla. Minister prosvete je bil edini, ki je s svojo navzočnostjo počastil svečano predstavo v Narodnem gledališču. Ako dodamo še 50% popust, podeljen po prometnem ministru in naklonjenosti ministra dvora, pa smo bili pravični tudi v opisu častnih izjem in popolnoma objektivno ugotovili fakta ter ilustrirali popolnoma neopravičljivo stališče vlade, ki nam kot organizaciji ni škodovalo. Narodni stvari pa je odvzelo v podrobnosti pripravljen triumf Jugoslovenstva, kar se drugič ne sme več zgoditi! Kajti vsaka vlada, ki je res nacionalna, mora podpreti vsako akcijo za ljubezen do naroda, države in kralja.

Votšeni papir za vse rezmeževalne aparate.
THE REX CO., Ljubljana.

Dopisi.

Ptuj. Tukajšnje kavarno »Balkan« ima v najemu neki Krapša, zahrbtn nemškutar. V nedeljo, dne 14. junija zvečer je sedela v kavarni slov. družba; h kateri je pristopila sestra kavarnarjeve žene in naduto švabčarija. Eden od gospodov jo je vprašal od kje da je, naker je odgovorila iz Marenberga. Ko so jo vprašali še, če pozna gospoda dr. Smerdu in Mikuletiča, se je odrezala švabica: »Ja, ja das sind verbiessene Deutschenfresser«. Ko jo omizje zavrne, pa še doda: »Marnberg war deutsch ist deutsch und wird deutsch bleiben«. Žensče je bilo sicer natreskano in je pozneje bruhalo kakor iz kloake. Toda zaveda se ni končana. Ko je sosedno omizje slišalo izbruhne te žensčine, so začeli fantje peti: »Ven z njimi, nočemo jih imeti«. Radi tega pa jih je šel kavarnar ovaditi na policijo, da so delali nemir. Radi drznosti kavarnarja in njegove svaknje iz vsem Orjunašem vstop v to kavarno strogo prepovedan! Upamo, da se jim pridružijo tudi vsi ostali zavodni Slovenci. Orjuna pa bo strogo nadzirala kavarno. Policijo pa opozarjamo, da krokajo v kuhinji kavarne švabi cele noči in da tulijo švabske pesmi.

Iz Zagorja. Gospoda R. E. Michelčiča, trgovca v Zagorju ob Savi opozorimo tem potom, da pouči svoje prodajalke in »Fräulein Bettie«, bivšo vrtnarico Schulvereina, da prebivamo že sedmo leto v Jugoslaviji ter nismo pod nobenim pogojem voljni še dalje poslušati petja iz njegove lope v blaženi nemščini. Za sedaj samo javno opozorilo.

Vidovdan v Planini. Letos smo prvič ob naši jugozapadni meji dostojno praznovali Vidovdan, županstvo — privatno opozorjeno na to, da bi pripomoglo k proslavi — je izjavilo: kaj hočemo, saj ljudje ne potrebujejo tega. Niso pa tudi nič kaj preveč navdušeni za to državo, opustimo to, saj tudi drugače se ni smelo tega praznovati. Vred energije ne zahteva pa se je le vdalo in pozvalo pismeno Planince na proslavo. Ob 8. uri se je darovala sv. maša za padlimi borci ob navzočnosti zastopnikov oblasti, razmejitevne komisije, Orjune v kroju, šolske mladine in večjega števila domačinov. Po maši se je vršila v šoli mladinska proslava ter so se udeležili vsi prej navedeni uradi in korporacije, izvenšči županstva. Zbrane mačke je nagovoril v sijajnem govoru nadučitelj g. Požar. Bil smo prijetno iznenadeni in gignjeni, ko smo opazili toliko ljubezen do edinstvene države ravno pri naših najmanjših. Tembolj se nam je čudno zdelo, da se te slavnosti, ki se jo mora smatrati za običajno, ni udeležil noben zastopnik občine. Kje leži krivda za to? Dovolj izjavljamo pa je, da ti robovi starih tradicij iz svojega samoljubja tako negirajo največji državni praznik. Oj vi moderni učenci! prastarega Krista, kako si tolnačite božje resnice? Morda ste se pa zapisali vraga, da ne razločujete dobro in slabo! Mogoče na vršite vse to iz obupa, dobro premisljeno misleč: »propademo mi, ostane za nami tema«. Niste nikoli pomislili, da bi vam mogla nepredvidena sila prečrtati račune in vi bi umirali pozabljeni, zapuščeni celo od tistega »ljudstva«, ki ste ga skušali v svojem nekristianskem egoizmu izkoristiti.

Nič manj čudno pa ni tudi to, da se od krajnega šolskega sveta ni nihče udeležil šolske proslave. Vse, kakor znak, da tem ljudem ni do napredka in da je že skrajni čas, jih iznenjati. Časi, ko so ljudje — moralne propalice, tvorili in zastrupljali javno mnenje, so minuli. Ljudstvo se vsemu na kljub čim bolj nagiba k državi in se je oklepa trdno, videč le v njej in v Jugoslovenstvu svojo rešitev.

Zvečer se je zbralo pred rojstno hišo pesnika Vilhara približno 300 ljudi. Ob prapopolni kresoviti, pokanjem topičev, je raztolnail nadučitelj g. Požar pomen Vidovdana ter pozval vse navzoče k vztrajnemu delu, spravljenosti in ljubezni do države. Ob petju državne himne se je formal spreved. Vsem na čelu pa je korakala Orjuna v kroju z velikansko državno trobojnico. Nato gasilci s praporom, pevsko društvo, financa, carina, pošta, razmejitevna komisija, šola in ostalo prebivalstvo. Tako smo korakali ob petju rodoljubnih pesmi, vzvikanju kralju, kraljici, državi, edinstvu itd. po lepo razsvetljenem trgu, kajti hiše so bile razsvetljene brez izjeme. Pred županstvom je br. E. Perić imel na zbrane lep nagovor in jih rotil, da se oklenejo tega najlepšega izmed praznikov in naj vestno izvršujejo oporoکو mrtvih Vidovdanskijh junakov. Nato smo odšli na državno mejo, kjer je g. Požar v ponovnem govoru pozival brate onkraj meje na vztrajanje, ker i njim se bliža osvete dan. Nato smo zopet krenili na točko zbora, kjer je zbrani narod nagovoril carinik g. Sajko. Ves obhod je bil dokaz, da se tudi mi pričujemo zavedati Jugoslovenstva.

Da skoraj bi bili nekaj pozabili. Zupan g. Andrej Zherl, v civilnem poklicu vnet prijatelj vsega, kar je nam Jugoslovenom najsvetejše, je blagovoli pred občinskimi uradniki izpregovoril nekaj v resnici skromnih besedi. No, odpuščamo

mu jako radi, ker vemo, da je njegov jezik ustvarjen le za razdiralno delo in se le težko prilagodi vsemu, kar bi ogrožalo njegovo res omejeno prepričanje. Tudi on, kaj se tolaži, kot njegovi somišljeniki, da mu besede niso vrele iz prenapolnjenega srca, marveč na pritisk člana razmejitevne komisije, ki je ta pritisk izvajal nevede, kajti g. Andrej hoče veljati tudi v nadalje pri državni oblasti in ne predstavlja za gorečega patriota. Bog živi!

Kamnik. Davčni uradi ne nudijo strankam, ki prihajajo v uradi, ničesar prijetnega. Če pa se jih vrhu vsega še nahruli prav nedostojno, pa ni čuda, da ljudstvo mirzi urade in uradništvo. Slednje metode se zlasti poslužuje neki gospod pri takojšnjem davčnem uradu. Nujno bi bilo želeli, da ta gospod odurno obdvanje s slovenskimi strankami opusti in občne v uradu ž njimi dostojno in vljudno, če že ne v takem tonu, kakor z Domžalskimi Tiroler-Nemci. Slednje namreč cel davčni urad naravnost obsipa s komplimenti. Za danes naj zadostuje to obzorno opozorilo. Ako pa ne bi zaleglo, se bomo podrobneje pečali z dotičnim gospodom in njegovo preteklostjo.

Vidovdanska proslava v Dolni Lendavi. Prvič po osvoboditvi se je praznoval Vidov dan v Dolni Lendavi tako veličastno, kakor letos. Povorka, ki se je formirala pred šolo ob 1/2 9. uri zvečer iz vojaštva, Sokola, Orjune in nekaj uradnišva, je krenila pred komando mesta, kjer je g. podpukovnik Ilić v krasno zasnovanem govoru obrazložil spomin današnjega dne, bodreč na složno narodno delo, da osvetlino zaslužene brate. Z vzklikom kralju je godba odigrala »Bože pravde«, pevski zbor pa je zapel »Od Urala«. Tu se je pridružilo sprevedu polno občinstvo, ki je spremlilo povorko na obhodu pred srezko poglavarstvo, kjer je vladni zastopnik g. srezki poglavar Matko Kandrič v lepem govoru pozdravil prireditelje. V svojem govoru se je g. poglavar dotaknil tudi onih, ki še vedno škilijo preko meje, da postanejo skoro dobri državljani velike Jugoslavije. S pozdravom na vladarsko hišo je godba zalgrala državno himno. Od tu je odšla povorka pred hotel »Krono«, kjer jo je raz balkona pozdravil predsednik mestne Orjune, brat Pavlica. Spomnil se je govornik neodrešenih bratov, ki ječe v suženstvu in pozval na delo, da postanemo vredni častilci spomina padlih herojev. Omenjeno bodi, da so bile vse hiše, koder se je vršil obhod, krasno razsvetljene.

Po končani bakljadi se je vršila v dvorani hotela »Krona« šolska prireditev, kjer je deca meščanske šole pod vodstvom gosp. Goriška uprizorila igro »Trije bratje« (delo g. ravnatelja). Končni sliko igre, ko se prikaže skupina dece z državnimi trobojnicami in zapoje »Bože pravde«, je sledila s strani publike in osobito oficirjev burna ovacija tako, da je bila mladež prisiljena podati še eno sliko. Prireditev je posejlo poleg celokupnega oficirskega zbora, srezkega poglavarja in nekaj naših javnih nameščencev, vse polno domačega občinstva. Izjemo so tvorili le nekateri »gospodje«, da izznamemo častne osebe, ki se radi boleznii ali drugih opravil niso mogli udeležiti. Uverjeni pa smo, da če bi bila prireditev anacionalna, kjer bi postregli z butelj-kami tega boljšega, seve zastoni, bi jo še marsikdo obiskal. Jasno pa je, da bosta Sokol in Orjuna tudi brez teh izjem šla svojo pot naprej, kot čebele preko otrov, zavečajoč se, da smo že zdavnaj bili to, kar smo.

junaških glasil, posebno naše »Orjune«. Naj ne bo zavedne orjunaške luše, ki bi ne bila naročena na naš list. Dopisniki posameznih organizacij pa naj tudi bolj vestno vrše svoj posel, ker je mnogo naših organizacij, o katerih delovanju ni že dolgo sledu v »Orjuni«. Materijala za pisanje pa je v tej naši zemlji več kakor dovolj, saj ga skoro ni kraja, kjer bi ne imelo ostro pero jugoslovenskega nacionalista prilike, da ne bi ožigosalo prilik v katerih živi naše ljudstvo.

Četniki I. čete I. baona in 4. čete II. baona se morajo strogo obvezno udeležiti predavanja br. dr. Jamarja v petek, dne 10. t. m. ob 20. uri (8. uri) v areni »Narodnega doma«. Po predavanju zbor obeh čet v društveni sobi. M. C. O.

Mariborska oblast.

Delavski sestanek v Rušah. V soboto 20. pr. m. ob 20. uri se je vršil v Rušah važen delavski sestanek, na katerem so poročali v imenu Oblastnega odbora br. dr. Caza-fura, br. Radoj Rehar in oblastni čelnik br. dr. Irgolič. Ta sestanek pomeni za razvoj naše ideje v Rušah pravi mejnik. Uspeh sestanka, ki se je vršil v ožjem krogu, je bil popoln. Temelji naše močne nove organizacije so trdno postavljeni. Na sestanku se je sklenilo, da se skliče v Rušah tekoni prihodnjih dni velik javen shod.

Sestanek v Orehovi vasi. V nedeljo 21. pr. m. popoldne se je vršil v Orehovi vasi sestanek za vasi Slivnica, Orehova vas in Hotinja vas, katerega se je v imenu Oblastnega odbora udeležil oblastni polit. tajnik br. Radoj Rehar. Sestanku so prisostvovali kmetje in delavci iz omenjenih treh vasi in je dobro uspel. Razmah našega pokreta je v tem okolišu vedno večji in se je pokazala nujna potreba razdeliti prvotno Orjuno Račo v tri, v Orjuno Račo-Fram, Orjuno Hotinja vas-Orehova vas-Slivnica in v Orjuno Podova. Izgleda pa, da tudi pri tej razdelitvi ne bo ostalo in bo treba vsled naraščajočega števila članov ustanoviti v vsaki vasi posebno organizacijo.

Sestanek delavstva »Kovina«. Tezno. V ponedeljek 22. pr. m. popoldne se je vršil na Teznu sestanek celokupnega delavstva tovarne »Kovina« (preko 120), na katerem so se reševale stanovske zadeve in se je razpravljalo o strokovni organizaciji. Sestanka se je udeležil v imenu Oblastnega odbora brat dr. Irgolič.

Orjuna Pragersko sklicuje za nedeljo, dne 12. t. m. javen shod ob 16.30 uri na prostem pred kolo-dvorskim poslopjem. Po shodu je na istem prostoru zabava. Ker je čist dobiček namenjen izključno tiskovnemu skladu, prosimo za obilno udeležbo. Zdravo! — Odbor.

Sestanek v Marenberku. V sredo 1. t. m. je posetil oblastni politični tajnik br. Rehar M. O. Orjune Marenberk, da pregleda delovanje in stanje. Ob tej priliki se je vršil tudi večji sestanek, na katerem se je govorilo o organiziranju dela v tej najbolj ogroženi obmejni postojanki.

Izključnja. Ker vkljub opominom ne zadostje nekateri člani svojim dolžnostim, je bil odbor prisiljen postopati proti njim kot kršiteljem discipline ter jih izključiti. Pribiti moramo istočasno, da organizaciji ni na tem, da ima mogoče vknjiženo kar največje število imen, ki se še zdaleka ne zavedajo, kakšne organizacije člani da so. Naloga vsega našega članstva je, da dela in da tudi finančno po svojih zmognostih podpre organ. Članov, ki bi nosili le znak, ne potrebujemo.

Taki člani, ki so izključeni vsled zaostanka na članarju so: Anderle Zdravko, Aplenc Emerik, Aplenc

Mestna Orjuna Št. Peter-Vodmat v Ljubljani pozivlje vse svoje člane in članice na svoj redni letni občni zbor, ki se vrši v soboto, dne 18. julija t. l. ob 8. uri zvečer v društvenem lokalu soba 48/l. v Št. Peterški vojašnici. Udeležitev za vse strogo obvezna.

Orjuna Šiška potrebuje za pomnožitev lastnega orkestra nekaj godbenikov, predvsem violonista in basista ter godbenike za pihala (flavta, rog). Člani, ki imajo veselje in zanimanje, naj se javijo pisмено ali ustmeno ob uradnih urah pri podpisnem odboru.

Orjuna Vč-Glince priredi v nedeljo, dne 2. avgusta t. l. veliko vrtno veselico, na kar opozarja že sedaj vse članstvo in ostale organizacije v okolici.

smo prejeli te dni zopet poročilo, da se je uvedla v znamenju te enakopravnosti in pravičnosti kazenska preiskava proti občinskemu odboru občine Bistrica pri Piberku, ker je označil v matrikah za ljudsko štetje tamošnje slovensko ljudstvo, kot Slovence. Na ta način je prišla tu enakopravnost že tako daleč, da koroški Slovenci v državnem interesu ne sme reči več belemu kruhu — beli kruh! In to potem imenujejo naši nemčurji enakopravnost in pravičnost.

Niti slovanskih imen ne smejo imeti že naši neodrešeni bratje v tužni Istri, kakor je zadnji čas pokazal slučaj z rodoljubom Josipom Petrovičem iz S. Vicenta, ki je hotel krstiti dete na ime Stojan Peter. Proti temu pa je nastopil italijanski duhovnik Zustovich (ime je pristno italijansko) in se izjavil, da bi se s tem lepim slovanskim imenom blatilo italijansko krstno knjigo. Uzlajeni in ogorčeni Petrovič je vsled tega odklonil krst in odšel z nekrščenim detetom domov.

Je to mala in brezpomembna epizoda, ki pa dovelj kaže, kak duh vlada v katoliški cerkvi, ki postaja od dne do dne bolj specifično italijanska ustanova. Papež pozdravlja suverene Jugoslovence-romarje v italijanski — njegovi, istojezični duhovniki preganjajo za blagor tega jezika zaslužjene Jugoslovence — jugoslovenski episkopat pa se na čelu s prevzvišenim knezoškofom bori proti nacionalni šoli in vzgoli v duhu narodne samozvesti in ponosa!

Ciril- Metodovi kresovi so gori tudi v tužnem Korotanu in to vsega preko 60 samo v dolini Rožni, kjer so vsem glasno pričali, da na tej zemlji biva Jugosloven, ki se zaveda svoje preteklosti in pripadnosti k Jugoslaviji. Ti kresovi pa so povzročili tudi mnogo strahu med koroškimi »Heimatstreujevci«, ki so menda mislili, da je že prišel dan obračuna za njihova zločinska dela.

Napačne teorije. Ob zadnji zunanje-politični debati v rimski zbornici, ko se je overovljala jugoslovenska-italijanska pogodba, je prišlo tudi do zanimivega incidenta med Mussolinijem in požigalcem Giunta, kateremu je duca precej močno navil ušesa radi njegove jezičnosti. Med drugim je dejal tudi Mussolini: Onkraj Snežnika so Slovanci, ki jih pozitivna in dalekovidna politika ne more prezreti. V tem stavku tiči dvoje zanimivih priznanj. Prvič, da bivajo onstran do-

ZA NAKUP OBLEKE
Vam nudi najcenejši vir
JOS. ROJINA LJUBLJANA.

Parna pekarna
Jean Schrey nasl.
JAKOB KAVČIČ LJUBLJANA
naznanja, da ima dnevno večkrat sveže in priznane najboljše pecivo.
Telefon št. 158.

Naš pokret.

Ljubljanska oblast.

Javni shod Orjune in ustanovni občni zbor se vrši v nedeljo, dne 12. t. m. v Senčurju pri Kranju. Na shodu bo govoril br. podpredsednik oblastnega odbora Ljubljanske oblasti dr. Tone Jamar.

Pokret pridobiva zadnje čase posebno mnogo na terenu na Dolenskem. Osobito pa v Krški dolini, kjer bomo v kratkem času ustanovili več poverjeništev. Te dni je bilo osnovano tudi poverjenišstvo v Stični, ki ga bomo čimprej preobrazili v samostojno Orjuno.

Mestni odbor Orjuna v Šiški opozarja svoje članstvo, da je redno plačevanje članarine najmanj, kar se zahteva od njega. Pozivljamo torej vse članstvo, da točno plačuje svoje mesečne prispevke, ker se nahaja odbor v težkem gnetnem položaju. — Odbor.

Naš disk. Navzlic naši okrožnici radi orjunaškega tiska opazamo, da nekatere organizacije ne posvečajo dovolj pazljivosti temu prevažnemu vprašanju. Zato jih ponovno opozarjamo, da skrbje za razširjanje or-

Kronika.

ITALJANSKI INSTITUT bi rad ustanovil gospod generalni konzul v Ljubljani, ki naj bi delal za medsebojno zblizanje med Italijo in Jugoslavijo. Delo pa mu ne gre izpod rok, da začuden nad tem išče vzroka temu.

V svoji naklonjenosti do italijanske nacije, ki nas jo je naučila »Samouprava«, prinašamo danes v posebni ilustrirani prilogi ene izmed največjih del italijanskega naroda za zblizanje z Jugoslavijo, ki bo po svoj

velični ostal neizbrisno v spominu vseh Jugoslovenov.

Nemška enakopravnost. Usta naših nemčurjev so polna pritožb, ker ne uživajo enakopravnosti z jugoslovenskimi državljani. Venomer tudi javkajo, da jih naše oblasti preganjajo in zatirajo ter se sklicujejo na »idealne razmere v manjšine na Koroškem«.

Mi smo to enakopravnost in pravičnost že večkrat razkrili in jo pokazali v vsej njeni goloti. Tako

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

Je najmodernejša urejena ter izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega. - Tiska šolske, mladinske, poslovne in znanstvene knjige. Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. - Brošure v malih in tudi največjih nakladah. Časopise, revije, mlad. liste.

Okusna oprema. Ilustrir. katalogov, cenikov in reklam. listov. Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne in srednje šole
Risanke, dnevniki in beležnice.

sedanjih strateških meja kraljevine Italije že Slovani ne pa Italijani, kakor so doslej vedno naglašali, hoteči razširiti meje Velike Italije do Zidanega mosta. Drugič pa, da je s temi Slovani potreba računati v zunanji politiki. V zavesti tega poznanja priporočamo Mussoliniju, da si še natančneje ogleda meje okoli Snežnika, kjer bo videl, da segajo Slovani malo dalje, kakor pa jim je on v svoji diktatorski pozi začrtal provizorne meje. Pri svojem dalekovidnem delovanju pa mora računati tudi na te neljube neboljčene, ker le preko njih gre pot do duš in src ostalih Slovanov to stran Snežnika, ki pazno in budno zasledujejo vsak gib rimske volku-

lje v njim oropanih neodrešenih zemljah.

Male električne centrale. Na znamenit lipškem tehničnem velesejmu nam je pokazala nemška industrija vrsto cenovnih malih električnih central, ki so prikladne za razsvetljavo posameznih podeželskih hiš, gospodarstev, farm itd. in celo v nekaterih slučajih izborna uporabljive za razna druga podvzeta. Najvažnejše dejstvo pri teh strojih je, da delujejo in se regulirajo popolnoma samostojno, bodisi v obratu z akumulatorji ali brez njih. V največ slučajih je služil za pogon motor s tekočim gorivom, a bila je zastopana tudi centrala s pogonom po mali vodni turbini brez regulatorja. Tur-

bina je bila prirojena raznim uporabam in vodnim množinam potom kolesa, ki se ga poljubno prestavlja. Nemška fabrikacija se je odločila za izdelavo enotnega tipa ter je, kakor vsaka moderna fabrikacija, zmožna delati natančno in ceno.

Pripoznavati moramo, da ni boljše prilike, spoznati izdelke moderne tehnike, kot uprav obisk lipškega vzorčnega in tehničnega velesejma. Prihodnji velesejem bo trajal od 30. avgusta do 5. septembra, tehnični celo do 9. septembra.

ZRNA.

Zamašite žrelo škofovi tiskarni z državnimi naročili in napolnite kase njenega časopisja s podporami, vse sporazume pustite v nemar pa bodo zopet pisali tako jugoslovensko kakor leta 1918. (Prosto po govoru dr. Hohnjeca).

Kolika je razlika med klerikalnimi poslanci in novinarji, o katerih je dejal narodni poslanec dr. Hohnjec, da imajo vedno v žepu »vacuum perpetuum« (večno praznino).

Odgovor: Klerikalni poslanci imajo v glavi večno praznino, novinarji pa v žepu!

Sramotni oder.

Podjetje »Elin« v Mariboru. Kar mi mogoče v drugih državah, je pač mogoče v Jugoslaviji. Pri podjetju »Elin« d. d. za električno industrijo v Mariboru na zunanji »ultranacionalno-jugoslovenska firma; v resnici pa podružnica centralne istolmenskega nemškega pod-

jetja na Dunaju, zaposluje »nenadomestljivega strokovnjaka«, švicarskega podanika, inženirja Scherera, ki ima tako drzno čelo, da si upa v sedmem letu po našem osvobodjenju odpuštili iz službe naenkrat kar dva Slovence, in sicer inženirja in knjigovodjo. Glavni vzrok njune odslovitve je ta, da ni sta hotela podpisati nedavno od »Eline« v nemškem jeziku izdane službenega reda. Da mrgoli nemškega in nemškega uslužbenstva pri tem podjetju, je več kot umevno. Tako če stopiš v poslovne prostore »Eline« se ti dozdeva, da si kje v Berlinu ali najmanj v pisarni kakega mesta v nemškem kantonu v Švici. Za enkrat priporočamo to »narodno« firmo, ki razstavlja svoje izdelke tudi na Ljubljanskem velesejmu, širši javnosti. Prihodnje prinesemo o stvari več podatkov ter zahtevamo od merodajnih oblasti, da si ogledajo to nemško gnezdo malo bližje.

Titan d. d. je naslov tvornice železnih izdelkov v Kamniku, ki ima v svojih pisarnah same nenadomestljive moči. Teh prva in glavna lastnost je, da znajo samo blaženo švabščino, v kateri dopisujejo s strogo našimi nacionalnimi podjetji. Mislimo, da je med našim trgovskim naraščanjem danes že več kakor doveli moči, ki bi odgovarjale tem tujim kvalificirancem in da so vsi tozadevni izgovori in olajševalne okolnosti popolnoma brezpredmetne. Tako da bi si »Kraintsche Eisen-Schlösser und Metallwaren Fabriken« »Titan« že tudi lahko oskrbele primerno pisarniško

Kupujmo in podpirajmo izvršno
Kolinsko cikorijo
domači izdelek.

uradništvo rekrutirano iz jugoslovenskih vrst.

Obenem pa smo prejeli iz vrst delavstva tudi še posebno pritožbo o nezadostnih higijeničnih napravah te tovarne, koje tujerodni kapitalistični lastniki menda mislijo, da so dovolj storili za uboge delavske pare, če jim plačajo po zakonu zavarano zavarovalnino.

Restavracija
Ljubljanski dvor

najmodernejša urejena in oskrbovana. Izborna kuhinja. Najboljša domača in inozemska vina.

Pristni teran.

Vsak dan morske ribe.

I. PORTLAND-CEMENT

samo prvovrstno blago v vsaki množini v sodih in juta vrečah nudi po najnižji tovarniški ceni

TOVARNA CEMENTA
v Zidanem mostu.

RADIO
aparati.

RADIO
materijal.

Ta aparat stane 750 Din.

Sprejem vseh evropskih postaj zasiguran.

Elektromaterijal, motorji, svetiljke.

PO CENI! ELEKTRO-COMPAGNY PO CENI!

d. z o. z.

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

Jadranska zavarovalna družba

Tel. št. 937. ustanovljena 1. 1838. (Riunione). Tel. št. 937.

Generalni zastop za Slovenijo:

LJUBLJANA, Beethovnova ul. 4 (v lastni palači).

Direkcija za Jugoslavijo:

ZAGREB, Hatzova ulica šte. 10 (v lastni palači).

Akcijski kapital Lit. 100,000.000.--.

Rezervni kapital Lit. 300,000.000.--.

SKLEPA

Zavarovanja zoper požar — zavarovanja zoper vlom — zavarovanja proti razpoki stekla — zavarovanja zvonov — zavarovanja transportov — zavarovanja strojev proti razpoki — šomaž zavarovanja — zavarovanja zoper točo — življenska zavarovanja, in sicer: dosmrtna zavarovanja — zavarovanja na doživetje — zavarovanja starostne rente — posamezna nezgodna zavarovanja — nezgodna zavarovanja otrok — jamstvena zavarovanja.

Podružnice v Jugoslaviji:

Beograd, Bečkerek, Novi Sad, Sarajevo, Subotica, Split, Sušak, Ljubljana, Osijek.

Glavna zastopstva v vseh večjih krajih Jugoslavije.

Pojasnili in proračuni se dobe brezplačno pri vseh podružnicah.

Sladkogorska tvornica ljepenke i papira

Naslov za pismo:
Sladkivrh, pošta št. 113
pri Mariboru.

Sladkivrh

Brzljavi:
Papirus, št. 113 pri Mariboru.
Telefon interurb.: MARIBOR BR. 156

Vlastnik:

Josip Rosenberg, Maribor

Izradjuje sivu ljepenko i
sve vrsti omotnog papira.

Tvrdka

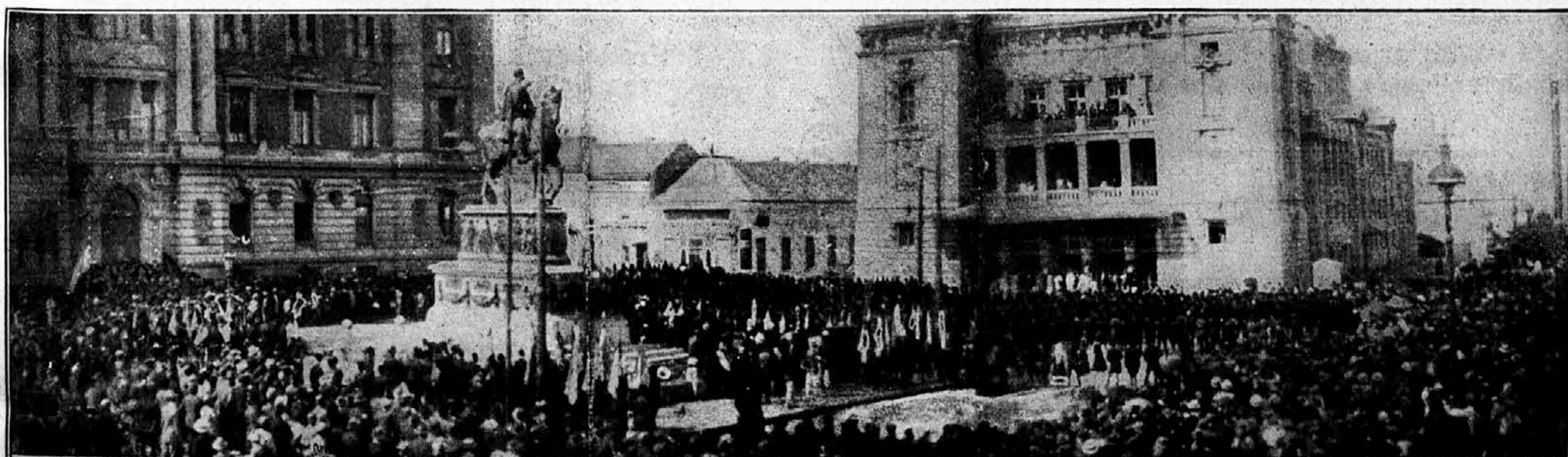
ANT. KRISPER

Ljubljana, Mestni trg 26, Stritarjeva ul. 3

Priporoča svojo bogato zalogo galanterijskega blaga
in čevljev po najnižjih cenah.

ILUSTROVANA PRILOGA „ORJUNE“.

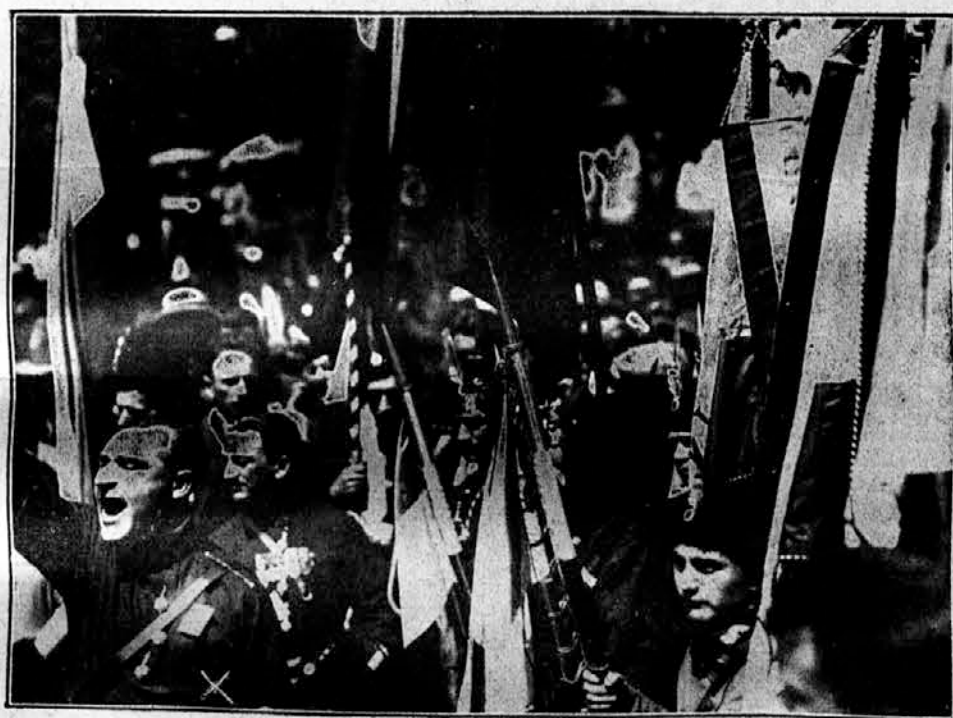
Slike s kongresa.

Miting Orjune na trgu kneza Mihajla. Na zgornji terasi Narodnega gledališča vodstvo Orjune. Okoli kneževoga spomenika prapori Orjune, črne zastave neosvobojenih bratov in bojni prapor ustašev-drugov kralja Petra I. Osvoboditelja. V velikem kareju okoli spomenika razvrščeni uniformirani bataljoni Orjune, za njimi ostalo članstvo in velike mase naroda.

Člani vodstva Orjune z Nj. Veličanstvom kraljevičem Petrom v dvornem parku v Topoli.

Predsednik Direktorija dr. Ljubo Leontić govori na mitingu pred kneževim spomenikom v Beogradu 31. V.

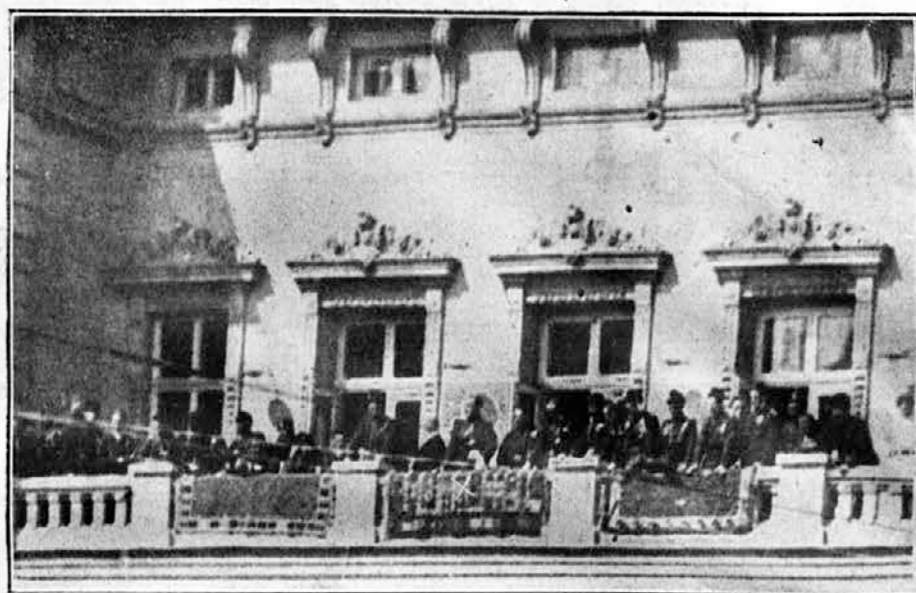
Blagoslovljenje naših barjakov v Beogradu. - Gorenja slika: Govor predsednika Oblastnega odbora br. ing. Miloša Radojlovića. - Spodnja slika: Množica naroda prisostvuje razvitju barjakov Orjune Palilule in Oblastnega odbora Beograd.

Orjunaška konjenica na čelu orjunaške povorke.

Detajli iz velike orjunaške povorke 31. maja: Pohod orjunaških seljakov iz Hrvatske v narodnih nošah.

Predsednik Direktorija dr. Ljubo Leontić × govori raz balkon Narodnega gledališča tisočeri množici.

Direktorij Orjune.

Skupina članic v kroju na kongresu.

13. VII. 1920.

Hodil po zemlji sem naši in pil nje bolesi ...
(Župančič.)

Narodni dom v Trstu, žarišče delovanja Slovencev na Primorskem pred požigom.

Narodni dom v Trstu po velikem kulturnem činu dvatisočletnih rimskih kulturnih barbarov.

Spomenik trpljenja in tuge zarobljenih bratov onkraj Snežnika in Javornika, ki še ni maščevan.

Razvaline Narodnega doma v Trstu, ki jih sedaj porajajo, da bi izbrisali sled zločina Giunte.